

ALGEMENE KAMER

ZAAK VAN VRM t. NV SBS BELGIUM

(dossier nr. 2009/0460)

BESLISSING
nr. 2009/040

27 april 2009

In de zaak van VRM tegen NV SBS Belgium,

De Vlaamse Regulator voor de Media (algemene kamer), samengesteld uit:

Dhr E. BREWAEYS, *voorzitter*,
Dhr C. ADAMS, *ondervoorzitter*,
Dhr R. LANNOO,
Mevr P. VALCKE,
Mevr K. VAN DER PERRE, *leden*,
en Dhr D. PEEREMAN, *griffier*,

Na beraadslaging op 27 april 2009,
Neemt op dezelfde datum de volgende beslissing:

PROCEDURE

1. Ingevolge de algemene opdracht, vastgesteld bij het kaderbesluit monitoring van het Vlaams Commissariaat voor de Media van 22 april 2005 tot het uitvoeren van een regelmatige monitoring van de Vlaamse televisieomroepen, werden uitzendingen tussen 12 januari 2009 en 25 januari 2009 van diverse televisieomroepprogramma's aan een onderzoek onderworpen, waaronder het omroepprogramma VT4 van NV SBS Belgium.

Het onderzoek werd uitgevoerd op basis van opnamen van de betrokken uitzendingen ten kantore van de Regulator.

2. Op 16 februari 2009 legt de onderzoekscel van de Regulator aan de algemene kamer van de Regulator een onderzoeksrapport voor aangaande mogelijke overtredingen van de regelgeving inzake reclame, telewinkelen, sponsoring en boodschappen van algemeen nut tijdens de bovengenoemde uitzendingen.

3. Op 23 februari 2009 beslist de algemene kamer van de Regulator om, op basis van het onderzoeksrapport, tegen de NV SBS Belgium (hierna: SBS), met maatschappelijke zetel Fabrieksstraat 55 te 1930 Zaventem, een procedure op tegenspraak op te starten.

4. De beslissing om een procedure op tegenspraak op te starten wordt samen met het onderzoeksrapport bij aangetekende brief van 16 maart 2009 aan SBS meegedeeld.

5. De omroep wordt bij dezelfde aangetekende brief van 16 maart 2009 uitgenodigd om binnen twee weken na ontvangst van de bevindingen uit het onderzoeksrapport zijn schriftelijke opmerkingen in te dienen. Aan de omroep wordt uitstel tot 10 april 2009 verleend voor het indienen van de schriftelijke opmerkingen.
6. SBS bezorgt haar schriftelijke opmerkingen aan de Regulator bij brief van 10 april 2009.
7. Op de hoorzitting van 27 april 2009 wordt SBS vertegenwoordigd door Alexandra Olbrechts en Annick Moons.

DE FEITEN

8. De onderzoekscel onderzocht zeven uitzendingen van het programma 'Lekker Oosters', een kookprogramma met een duur van minder dan twee minuten, dat tijdens de onderzochte periode dagelijks werd uitgezonden rond 22.30u en 22.40u.

In de uitzendingen wordt meermaals en veelvuldig het merk en logo van de merken 'Suzi Wan' en 'Uncle Ben's' vermeld en getoond. Het gaat hier om producten van de sponsors van het programma.

In de uitzending van 19 januari 2009 van het programma 'Lekker Oosters' worden zowel de saus en de rijst van 'Uncle Ben's' diverse keren duidelijk in beeld gebracht. Op een bepaald moment wordt zelfs heel duidelijk ingezoomd op de pot saus die door Peter Van Asbroeck wordt geopend. Hetzelfde geldt voor de uitzending van 20 januari 2009 waarbij de saus van 'Suzi Wan' duidelijk in beeld komt en een zak rijst van 'Uncle Ben's' wordt geopend door de presentator, de uitzending van 22 januari 2009 waarbij de woksaus en rijst van 'Uncle Ben's' duidelijk in beeld wordt gebracht, de uitzending van 23 januari 2009 waar de rijst van 'Uncle Ben's' wordt getoond, de uitzending van 24 januari 2009 waarbij de woksaus van 'Uncle Ben's' duidelijk in beeld komt evenals diverse producten van 'Suzi Wan' en de uitzending van 25 januari 2009 waarbij heel duidelijk de groentemix van 'Suzi Wan' wordt getoond, evenals de rijst van 'Uncle Ben's'. Ook in de uitzending van 21 januari 2009 komen de producten van 'Suzi Wan' in beeld, zij het in mindere mate.

Alle afleveringen van het programma 'Lekker Oosters' bevatten naast de diverse visuele vermeldingen ook auditieve vermeldingen van de merken 'Suzi Wan' en 'Uncle Ben's'. In elke aflevering meldt de presentator namelijk dat men een reis voor 2 personen naar China kan winnen, dankzij 'Suzi Wan' en 'Uncle Ben's', de sponsors van het programma.

Ook in de aankondigingspot voor het programma 'Lekker Oosters' (duurtijd: 00:00:27) worden de producten van 'Suzi Wan' en 'Uncle Ben's' zeer duidelijk in beeld gebracht.

HET RECHT

9.1. Artikel 105, § 1, van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005, (hierna genoemd: het Mediadecreet) bepaalt:

“Met behoud van de toepassing van artikel 101, § 1, en artikel 104 mogen de programma’s geen reclame, in welke vorm dan ook, bevatten, tenzij die niet te vermijden is.

Niet te vermijden reclame is reclame die behoort tot de gewone leefomgeving of het gewone straatbeeld en die zonder opzet in een programma voorkomt.”

9.2. Artikel 109, 2°, van het Mediadecreet luidt als volgt:

“Gesponsorde programma’s of programmaonderdelen:

mogen niet aansporen tot aankoop of huur van producten of diensten van de sponsor of van derden, in het bijzonder door specifieke aanprijzingen van die producten of diensten.”

A. Argumenten van de aangeklaagde omroep.

10.1. Algemeen

SBS maakt in eerste instantie voorbehoud voor de excepties betreffende het kaderbesluit monitoring van 22 april 2005 en de schending van de artikelen 20 en 21 van het reglement van orde van de Algemene Kamer. De omroep verwijst hiervoor naar zijn verzoekschriften neergelegd bij de Raad van State.

SBS heeft vragen bij de objectiviteit van de onderzoeken die door de onderzoekscel werden uitgevoerd. Uit het kaderbesluit monitoring blijkt dat de onderzoekscel verplicht is de controles bij steekproef uit te voeren. Het monitoren van alle afleveringen van het programma ‘Lekker Oosters’ is volgens SBS geen steekproef, maar een zeer bewuste selectie van een programma waarvan klaarblijkelijk werd vermoed dat het enkele inbreuken op de mediaregelgeving zou vertonen.

10.2. Reclame in het programma

SBS voert aan dat 'Lekker Oosters' een afzonderlijk programma is in de zin van artikel 2, 10°, van het Mediadecreet en dus kan worden gesponsord in overeenstemming met de artikelen 106 e.v. van het Mediadecreet.

Volgens SBS kunnen de vermeldingen waarop de onderzoeksceel doelt, niet worden beschouwd als reclame, maar wel als vormen van sponsoring van het programma.

Het gaat immers om toevallige vermeldingen van de naam of het merk van ondernemingen die door een financiële bijdrage of een bijdrage in natura op basis van een ruilcontract met de omroep een beperkte zichtbaarheid verwerven in een programma. Van een zelfstandige reclameboodschap ter bevordering van de verkoop of promotie van bepaalde goederen of diensten is geen sprake.

In ondergeschikte orde werpt SBS op dat de vermeldingen van 'Suzi Wan' en 'Uncle Ben's' in het programma van die aard zijn dat zij als niet te vermijden reclame kunnen worden beschouwd. De producten worden door de sponsors aangeleverd in hun oorspronkelijke verpakking. Het is dan ook onvermijdelijk dat het opschrift 'Suzi Wan' of 'Uncle Ben's' gedurende een fractie van een seconde in beeld komt.

Wat de auditieve vermeldingen betreft, wijst SBS er op dat het toegestaan is deze merken kort te vermelden, aangezien zij een te winnen reis naar China financieren. SBS verwijst naar artikel 105, § 3, van het Mediadecreet.

SBS vestigt de aandacht op artikel 106, laatste lid, van het Mediadecreet, dat bepaalt dat in de aankondigingsspots melding mag worden gemaakt van de sponsors.

SBS verwijst tevens naar de bepalingen van het nieuwe Mediadecreet inzake productplaatsing. Volgens SBS kunnen de bedoelde vermeldingen in het programma 'Lekker Oosters' in het kader van het nieuwe Mediadecreet als rechtmatige productplaatsing worden gekwalificeerd.

Volgens SBS is er geen sprake van enige verkoopbevorderende opmerking of vermelding en wordt de kijker op geen enkele wijze aangespoord om de producten van de sponsors te kopen. Er kan dan ook geen sprake zijn van een inbreuk op artikel 109, 2°, van het Mediadecreet.

B. Beoordeling.

11.1. Algemeen

Het komt niet toe aan de Regulator om zich uit te spreken over de wettigheid van het kaderbesluit van 22 april 2005 en de vaststellingen gedaan door Mediatrix, en over een mogelijke schending van het reglement van orde van

de Algemene Kamer. Zolang de onwettigheid of schending van deze teksten en vaststellingen niet is vastgesteld door de bevoegde instantie, blijft de Regulator deze op dezelfde wijze toepassen en gebruiken.

Er is geen reden om de objectiviteit van de onderzoeksceel in vraag te stellen. Tijdens de onderzochte periode werden naast de uitzendingen van het omroepprogramma VT4 ook nog de uitzendingen van vier andere omroepprogramma's gemonitord.

11.2. Reclame in het programma

Het Mediadecreet gaat uit van het basisprincipe dat er een duidelijke scheiding moet zijn tussen reclame en programma's (d.w.z. redactionele inhoud).

Op basis daarvan wordt in artikel 105, § 1, van het Mediadecreet ondubbelzinnig verwoord dat de programma's geen reclame, in welke vorm dan ook mogen bevatten, tenzij die niet te vermijden is.

De stelling van SBS dat de vermeldingen waarop de onderzoeksceel doelt als sponsorvermeldingen moeten worden beschouwd kan niet worden gevolgd.

Uit het uitvoerige feitenrelaas van de onderzoeksceel blijkt dat het in beeld brengen van de merken en producten van 'Suzi Wan' en 'Uncle Ben's' van die aard is dat dit niet als niet te vermijden reclame kan worden beschouwd. Het gaat immers om dermate veelvuldig en langdurig getoonde beelden dat deze een overheersend karakter krijgen, terwijl dit niet noodzakelijk kan worden geacht voor de uitzending van het programma.

Deze uitingen zijn voor het gemiddelde publiek duidelijk waarneembaar, op grond waarvan het de desbetreffende producten van 'Suzi-Wan' en 'Uncle Ben's' kan identificeren.

Deze werkwijze kan een positieve houding van het publiek ten opzichte van de betrokken producten bevorderen. Daardoor kunnen min of meer opvallend en positief in beeld gebrachte producten of merken in een televisieprogramma doorgaans een deel van de kijkers tot kopen aanzetten.

Het gaat hier tevens om producten van de sponsor van het programma 'Lekker Oosters'.

Wat de verwijzing door SBS naar de bepalingen inzake productplaatsing en publireportages uit het nieuwe Mediadecreet betreft, wordt de aandacht erop gevestigd dat het decreet, dat op 27 maart 2009 werd bekrachtigd en afgekondigd, op het ogenblik van het nemen van deze beslissing nog niet in werking is getreden.

SBS heeft de bepalingen van artikel 101, § 5, en 109, 2°, van het Mediadecreet overtreden.

Bij de bepaling van de sanctie houdt de Regulator rekening met de beperkte duur van het programma 'Lekker Oosters'.

Gelet op de aard en de ernst van de inbreuk is een administratieve geldboete van 12.500 euro een gepaste sanctie.

OM DEZE REDENEN, BESLIST DE VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

1. In hoofde van NV SBS Belgium een inbreuk op artikel 101, § 5, en 109, 2°, van het Mediadecreet vast te stellen.
2. Overeenkomstig artikel 176, § 1, 4°, van het Mediadecreet NV SBS Belgium een administratieve geldboete van 12.500 euro op te leggen.

Aldus uitgesproken te Brussel op 27 april 2009.

D. PEEREMAN
griffier

E. BREWAEYS
voorzitter

Tegen deze beslissing kan beroep tot nietigverklaring worden aangetekend bij de Raad van State. Dat beroep moet worden ingesteld bij aangetekende brief binnen zestig dagen na de kennisgeving, overeenkomstig de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het besluit van de regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

